

Hørings svar til forslag om endring i straffelovens regler om forvaring

1. Bakgrunn

Vi viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 8. september 2017 som blant annet er sendt Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Som medlemmer av forskergruppen for strafferett og straffeprosess har vi funnet grunn til å sende inn et hørings svar.

Forslaget til lovendring er i tråd med regjeringens «Sundvolden-plattform» hvor det fremgår at regjeringen vil skjerpe vilkårene for prøveløslatelse, spesielt ved alvorlige forbrytelser. Reglene om maksimal minstetid og tidsramme for forvaring er allerede endret ved en lovendring som trådte i kraft 9. januar 2015. Etter denne endringen er det mulig å fastsette minstetid med utgangspunkt i når det ville vært aktuelt med prøveløslatelse ved tidsbestemt straff også for forvaringsdommer med lengstetid over 15 år. Regelen om maksimal minstetid åpner derfor ikke lenger for en tidligere prøveløslatelse fra forvaring sammenlignet med tidsbestemt straff.

Det nå fremsatte endringsforslaget er basert på innspill fra Riksadvokaten i brev av 5. desember 2014. Departementet foreslår flere endringer i reglene om forvaring. Grunnvilkåret for prøveløslatelse fra forvaring foreslås endret slik at dette vilkåret bringes i samsvar med det som gjelder for tidsbestemt straff. Videre foreslås det at kriminalomsorgen skal ha en fakultativ adgang til å forlenge fristen for prøveløslatelsen der retten har satt en slik frist. Departementet foreslår også at det innføres en egen hjemmel for å idømme felles forvaringsstraff, samt en adgang til unntaksvis å kunne idømme lengre prøvetid enn fem år.

Vi vil i vårt innspill hovedsakelig konsentrere oss om spørsmålet om grunnvilkåret for prøveløslatelse fra forvaring bør endres. Vi er særlig kritiske til lovforslaget på dette punktet. Med hensyn til hvor kontroversiell og betydningsfull den foreslåtte endringen er, er allerede det at lovforslaget ikke bygger på en mer grundig utredning, svært uheldig.

I det følgende vil vi først kort gi vårt syn på de gjeldende reglene for forvaring, og hvordan disse byr på utfordringer både ved utformingen av hensiktsmessige regler og ved praktiseringen av disse (pkt. 2). Vi er grunnleggende sett kritiske til forvaringsordningen som en *straff* som bygger på hensyn til samfunnsvern (i betydningen vern av individenes liv, helse og frihet). De problemer i forvaringsordningen som søkes løst gjennom lovforslaget har nettopp sin bakgrunn i forvaringsordningens problematiske særpreg, men uten at disse problemene adresseres av lovgiver. Vår videre kritikk av lovforslaget bygger imidlertid på at vi har forvaring som en del av vårt straffesystem. Her vil vi særlig peke på noen punkter som bør utredes nærmere før en eventuelt går inn for en endring av grunnvilkåret for prøveløslatelse fra forvaring (pkt. 3-4). Avslutningsvis vil vi knytte noen korte kommentarer til de øvrige endringsforslagene (pkt. 5).

2. Forvaringens særpreg

Det norske forvaringsinstituttet er helt unikt i verdenssammenheng. Det er ingen andre land som har en tilsvarende ordning. Forvaringsreaksjonen er begrunnet i hensynet til samfunnsvernet og har fokus på vern av samfunnet fra den konkrete lovbrøyteren. Mange land har strafferettslige særreaksjoner som fyller samme formål. Hos oss er forvaring likevel formelt sett definert som *straff* etter straffeloven (jf. strl. § 29 bokstav b). Dermed har forvaringsreaksjonen en sammensatt funksjon ved at den både inneholder elementer av straff og av særreaksjon, elementer som normalt sett blir betraktet som uforenelige. Denne spesielle kombinasjonen avspeiler seg da også i forvaringsinstituttet.

Forvaringsreaksjonen skal ha som funksjon å være en særforholdsregel for særlige farlige lovbrøyttere. Tanken var opprinnelig at målgruppen for denne reaksjonen skulle være tilbakefallslovbrøyttere med dommer på rundt 5-8 år. Hovedvekten av forvaringsdommer i dag er av tilsvarende varighet, men det idømmes også forvaringsstraff med mye lengre tidsrammer. Forvaring synes dermed i stadig større grad, i alle fall i offentligheten, å ha fått preg av å være lovens strengeste straff.

Ulike grunnlag og argumenter har blitt anført som begrunnelse for straff, men strafferetten i moderne form har uansett skyldprinsippet som et grunnleggende utgangspunkt: Kun den som kan klandres som skyldig for noe vedkommende *har gjort*, skal holdes straffansvarlig og straffes. Forvaringsreaksjonen har på samme måte et tilbakeskuende perspektiv, i den forstand at bare den som oppfyller strafferettens skyldprinsipp og ansvarsvilkår kan idømmes forvaring.

Skyldprinsippet sammenholdt med handlingens objektive grovhet tilsier videre at straff skal stå i forhold til hvor individuelt klanderverdig og sosialt farlig handlingen anses å være, og slik sett speile det samlede alvorret i krenkelsen. Dette blir oftest uttrykt som et krav om proporsjonalitet mellom hva man har gjort og hvor lang straff man får.

Det som skiller forvaring fra straff, er at forvaring også har et framoverskuende perspektiv, og slik sett ikke er like bundet av en proporsjonalitetsbetraktning. I så måte har forvaringsinstituttet mer til felles med særreaksjonene, ikke straff. Reaksjonen i form av forvaring er til tross for krav om tidsramme prinsipielt sett *tidsubestemt*, i den forstand at tidsrammen kan forlenges med inntil 5 år av gangen. Forvaringen kan (bare) forlenges av hensyn til samfunnsvernet. Risikobetraktninger og vurdering av gjentakelsesfare er derfor avgjørende for reaksjonens opphør. En forvaringsdømt risikerer dermed å sitte i forvaring (langt) utover den straffen han eller hun ville blitt ilagt i et tradisjonelt proporsjonalitetsperspektiv.

Et annet særtrekk ved forvaring er regelen om minstetid. Der en domfelt har oppnådd minstetid og ikke lenger kan anses som farlig, har han eller hun etter gjeldende rett et rettskrav på å bli løslatt. Minstetiden har som funksjon å ivareta hensynet til proporsjonalitet, og blir i rettspraksis satt til tidspunktet som tilsvarer 2/3-tid ved tidsbestemt straff.

Det samfunnsvernshensynet som typisk sett preger særreaksjoner, preger samtidig forvaringsreglene ved at det er gitt særregler for *gjennomføringen* av reaksjonen. Foruten at varigheten er knyttet til graden av gjentakelsesfare, har forvaringsordningen en egen beslutningsstruktur og et eget løslatelsesregime. Videre gjelder det egne krav til innholdet i forvaringen, men med adgang til mindre liberale progresjonstiltak. Allikevel er det i grove trekk de samme regler for straffegjennomføring som gjelder for de forvaringsdømte som for ordinære domssonere, selv om ordinær fengselsstraff og forvaring har ulike formål. Praksis fra kriminalomsorgen viser at det er vanskelig å få til gradvis progresjon for de forvaringsdømte og samtidig være lojal mot dette regelverket.

Forvaringens særegne kombinasjon av klander- og samfunnsvernsbetraktninger har slik sett resultert i et regelverk som ikke lar seg enhetlig forklare.

3. Generelle utfordringer ved reguleringen av prøveløslatelse

Dersom man skal endre løslatelseskriteriene for forvaringsdømte ved å senke terskelen for fortsatt forvaring må lovgiver være oppmerksom på utfordringene som følger av forvaringens særpreg som straff. Reaksjonen, og varigheten av den, har som vist en (i strafferettslig sammenheng) ekstraordinær begrunnelse. Denne begrunnelsen holder prinsipielt sett kun så

lenge farligheten består. Dette var lovgiver inne på en rekke steder under lovforberedelsene til forvaringsreglene, og gir seg uttrykk i at det skal gjøres jevnlig farevurderinger knyttet til om det er grunnlag for å opprettholde reaksjonen. Dersom man ikke kan påvise et legitimt formål med innesperringen må den domfelte løslates. Dette følger blant annet av våre forpliktelser etter EMK som angir tre legitime formål med innesperring i strafferettslig sammenheng. Innesperring kan begrunnes med prevensjonshensyn, gjengjeldelseshensyn eller hensynet til samfunnsikkerhet.

Det følger av dette at det er en helt vesentlig forskjell mellom prøveløslatelse ved (tidsbestemt) fengselsstraff og opphør av forvaring. I det første tilfelle er situasjonen den at domfelte, ut fra reaksjonens begrunnelse, fortsatt har tid å sone, og det framstår da som helt rimelig at staten stiller nærmere krav for prøveløslatelse i denne perioden. Ved forvaring vil situasjonen nærmest være den motsatte: Prøveløslatelse blir først aktuelt der det strengere farekravet for i det hele tatt opprettholde reaksjonen, ikke er oppfylt. Så lenge det er slik fare vil heller ikke prøveløslatelse være aktuelt. Men når denne begrunnelsen faller, faller hele grunnlaget for å opprettholde en reaksjon mot vedkommende. Krav for prøveløslatelse i den situasjonen vil da i realiteten fungere som et grunnlag for å *forlenge* reaksjonen. De betraktninger som det er aktuelt å bygge på i vurderingen er imidlertid vanskelig å godta som grunnlag for å opprettholde en straffereaksjon.

På den annen side er det uheldig dersom noen av de antatt farligste lovbrøtterne gis en kortere vei til prøveløslatelse enn de som soner ordinær tidsbestemt straff, slik som Riksadvokaten har anført. Det harmonerer dårlig med det strafferettslige prinsippet om likebehandling, og det kan problematiseres om samfunnsvernet i slike tilfeller er godt nok ivaretatt med dagens ordning.

Tall fra praksis viser på den annen side at det er få forvaringsdømte som får en gradvis tilbakeføring til et liv i frihet, noe som strider mot intensjonen med ordningen for prøveløslatelse. Tall fra KRUS (innhentet i 2013) viser at brorparten av de forvaringsdømte løslates rett fra lukket anstalt, og at en av fire forvaringsdømte løslates uten å ha gjennomført utganger i form av permisjoner. Rettspraksis i saker om prøveløslatelse illustrerer at retten ofte har lite ny informasjon å basere vurderingen av gjentakelsesfare på. Domfelte har gjerne tilbrakt hele soningstiden i lukket anstalt fordi det er få mekanismer for å prøve ut domfelte under et friere regime. En brå overgang til frihet i alvorlige saker er ikke ideelt. Det kan derfor være grunn til å prøve ut domfelte under et friere regime. Det er imidlertid vanskelig å få til innenfor gjeldende regelverk, noe som vil bli utdypet nærmere nedenfor.

På bakgrunn av dette kan det settes spørsmålstegn ved om dagens regler i tilstrekkelig grad tar inn over seg den strafferettslige unntakstilstanden forvaring representerer. Vi antar at problemene med å få til fornuftig progresjon for de forvaringsdømte har nær sammenheng med hvordan forvaringsreaksjonen er konstruert, med elementer av både straff og særreaksjon. Reglene om prøveløslatelse er en del av dette bildet. Etter vårt syn er det vanskelig å finne gode løsninger innenfor gjeldende regelverk med de spenninger som er bygd inn i det.

Aller helst bør lovgiver revurdere hele forvaringskonstruksjonen, eventuelt til fordel for en mer tradisjonell kombinasjon av en tidsbestemt straff med særreaksjonstillegg. Det må i det minste kunne forventes at lovgiver i større grad klarer å ta høyde for den kompleksiteten innenfor dette rettsområdet som lovgiver selv har skapt, og at en lovendring undergis en grundigere utredning og forberedelse enn det som følger av det lovutkastet som nå er sendt ut på høring.

4. Bør grunnvilkåret for prøveløslatelse fra forvaring endres?

Vi mener at der er åpenbare svakheter og inkonsekvenser ved det forslaget som er fremsatt av departementet.

Den foreslåtte nye regelen i § 40 første ledd første og andre punktum har følgende ordlyd: *«Den domfelte kan løslates på prøve før utløpet av forvaringstiden dersom det anses som sikkerhetsmessig forsvarlig. Det skal særlig legges vekt på domfeltes atferd under straffegjennomføringen og om det er grunn til å tro at domfelte vil begå nye lovbrudd.»*

Formålet med endringen er at prøveløslatelsesinstituttet for forvaring bør samsvare med reglene som gjelder for prøveløslatelse fra tidsbestemt fengselsstraff. Med dette som uttalt formål stiller vi oss noe undrende til valg av ordlyd.

«Sikkerhetsmessig forsvarlig» er en annen terminologi enn det som benyttes i lovbestemmelsen om prøveløslatelse fra tidsbestemt straff. I straffegjennomføringsloven § 42 femte ledd heter det at kriminalomsorgen ikke skal beslutte prøveløslatelse hvis omstendighetene etter en totalvurdering gjør løslatelse «utilrådelig». Dersom reglene er ment å samsvare, hvorfor har man valgt en annen ordlyd? Er denne forskjellen intendert? Etter vår vurdering kan det med fordel presiseres nærmere hva som legges i uttrykket «sikkerhetsmessig forsvarlig» i denne sammenhengen for ikke å skape uklarhet i regelverket.

Valg av ordlyd har videre betydning for hvilken terskel som legges til grunn for å innvilge prøveløslatelse. Skal for eksempel vilkåret «sikkerhetsmessig forsvarlig» i denne sammenhengen ha det samme innholdet som etter straffegjennomføringslovens bestemmelse om permisjon som anvender samme uttrykk? Innebærer vilkåret en tilnærmet nulltoleranse for lovbrudd uansett type ved en eventuell prøveløslatelse, slik som praksis er etter reglene om permisjon? Det presiseres i kommentarene til enkeltbestemmelsene at *«[u]ttrykket «grunn til å tro» innebærer at det ikke oppstilles et krav til sannsynlighetsovervekt, men at det må foreligge objektive holdepunkter for at domfelte kommer til å begå nye lovbrudd. Videre innebærer «lovbrudd» at det er ny kriminalitet generelt som skal vurderes, og ikke bare faren for ny alvorlig kriminalitet. Det følger også av at det «særlig» skal legges vekt på de to nevnte forhold at lovens oppregning ikke er uttømmende.»*

Videre er ikke beviskrav og bevistema ved gjentakelsesvurderingen utdypet nærmere. Terskelen for å statuere gjentakelsesfare fremstår som lav og synes å være bygget over samme lest som ved utilrådelighetsvurderingen etter straffegjennomføringsloven § 42 der ordlyden er «grunn til å anta». Terskelen samsvarer tilsynelatende med nåværende beviskrav for gjentakelsesfare etter strl. § 40. Hvordan denne terskelen skal bli forstått kunne med fordel ha vært utdypet nærmere. Hverken beviskravet ved farevurderingen etter strl. § 40 eller beviskravet etter strgjfl. § 42 er særlig utredet i forarbeider og praksis. Når det gjelder utilrådelighetsvurderingen gir forarbeider og rettspraksis ingen veiledning. Spørsmålet er kun berørt i retningslinjene til straffegjennomføringsloven, men da i tilknytning til sviktfarevurderingen som foretas når det vurderes om permisjon skal innvilges etter strgjfl. § 33.

I lovforslaget legges det til grunn at ved å endre vurderingstemaet, åpnes det for at flere nye momenter i større grad vil kunne tas hensyn til ved prøveløslatelsesvurderingen enn etter gjeldende norm. Vi synes ikke det er en treffende beskrivelse av den foreslåtte endringen. Slik vi leser forslaget er det mer treffende å anse det som en senkning av terskelen for å nekte prøveløslatelse og en endring av bevisbyrden. Departementet berører da også dette i omtalen av hvilken betydning eventuelle mangler ved beslutningsgrunnlaget for risikovurderingen skal

ha ved vurderingen av om prøveløslatelse skal anses som sikkerhetsmessig forsvarlig. Det springende punktet skal fremdeles være om det i tiden etter domsavsigelsen er inntrådt slike omstendigheter som tilsier at risikoen for ny alvorlig kriminalitet i tilstrekkelig grad er redusert. Det uttales: «*Kan en som følge av begrenset informasjonstilgang ikke si noe det er inntrådt slike omstendigheter, vil en i tråd med et slikt utgangspunkt måtte falle tilbake på de risikovurderinger som ligger til grunn for forvaringsdommen også når en vurderer prøveløslatelse.*» Imidlertid er departementet tause om hva slags endring de forutsetter at domfelte skal ha gjennomgått. Vi savner videre at det berøres nærmere hvilken relasjon den nye regelen har til det nåværende kriteriene som følger av strl. § 40, hvor det fremgår at det i farevurderingen skal legges vekt på det begåtte lovbruddet sammenholdt særlig med lovbrysterens atferd og sosiale og personlige funksjonsevne.

Det bes om høringsinstansenes syn på at lovendringen reelt sett vil innebære at mangler i beslutningsgrunnlaget for risikovurderingen på tidspunktet for prøveløslatelse vil kunne tilsi at prøveløslatelse ikke er å anse som sikkerhetsmessig forsvarlig. Det er adekvat at det bes om innspill til dette, og det kan godt hende at utgangspunktet bør være det motsatte enn i dag, slik tilfellet er etter forvaringsordningen i Danmark og ved omgjøring av livstidsstraff i Sverige. Imidlertid er det en stor svakhet ved høringsutkastet at kompleksiteten i den risikovurderingen som skal foretas ikke er tilstrekkelig belyst. Departementet kunne med fordel ha sett hen til ordningene i de øvrige nordiske land. For eksempel er de problematiske sidene ved å knytte varigheten av straff til risikoen for ny kriminalitet utførlig drøftet i de svenske forarbeidene til reglene om omgjøring av livstidsstraff. Det kan også henvises til SOU 2017:61 «Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott», en utredning på over 300 sider som belyser den samme problematikken. Til sammenligning er departementets høringsnotat til dette endringsforslaget på 18 sider.

Departementet nevner riktignok at prognoser om fremtiden er blant de mest kompliserte vurderingstemaene i lovverket, og er i sin gjennomgang av Riksadvokatens forslag så vidt innom at «*(...)moderne forskning innenfor risikovurderingsfeltet anerkjenner tidligere kriminalitet og psykopati som predikatorer for ny kriminalitet.*» Utover dette sitatet er risikoforskning ikke berørt i høringsbrevet. Vi mener at vurderingen av hva slags faktorer som skal inngå i risikovurdering knyttet til en avgjørelse om prøveløslatelse bør basere seg på kunnskap om sammenhenger, og redegjøres for på en mer utfyllende måte. Det bør tas utgangspunkt i en grundig gjennomgang av eksisterende forskning og innsikt om risikovurderinger om voldelig adferd. Vi støtter departementets syn om at det i lovverket i større grad bør konkretiseres vurderingsmomenter, for å hindre at avgjørelsen blir fullstendig arbitrær. Slik forslaget nå er formulert fremstår det som uklart hvor lav terskelen for prøveløslatelse skal være, og hvilke momenter man skal vurdere terskelen ut i fra. Det bes riktignok om innspill på hva slags føringer som bør gis for skjønnsutøvelsen, men det er vanskelig å komme med gode innspill når forslaget som presenteres fremstår som så overfladisk.

Departementet presumerer å legge til grunn et systemperspektiv ved utformingen av lovforslaget. De uttaler blant annet: «*En tilnærmet harmonisering mellom reglene om prøveløslatelse fra forvaring og reglene om prøveløslatelse fra tidsbestemt straff fremstår som velbegrunnet ut fra den alminnelige rettsfølelse, som tilsier at det vil kunne være støtende om en forvaringsdømt lettere oppnår prøveløslatelse enn en person som er idømt ordinær fengselsstraff.*» Dette høres tilforlatelig ut, men forslaget slik det foreligger tar etter vår oppfatning ikke tilstrekkelig hensyn til at reglene om prøveløslatelse fra forvaring inngår i et større hele, og må ses i sammenheng også med andre regler som berører domfeltes mulighet for progresjon og gradvis overgang til et liv i frihet. Det er vanskelig å få til en gradvis overgang dersom mulighetene for progresjonstiltak er utilstrekkelige.

Departementet viser til at «*Riksadvokaten fremhever betydningen av progresjon i soningen og viktigheten av at en får testet ut om den domfelte er i stand til å forholde seg til mindre restriktive soningsforhold*». Da regelen om maksimal minstetid ble endret i 2015 ble temaet knyttet til de forvaringsdømtes adgang til progresjon i soningen berørt. Flere høringsinstanser var opptatt av hvilke konsekvenser utvidelsen av rammen for minstetiden ville få for domfeltes adgang til progresjon i soningen. I forvaringssaker må domfelte ha sonet to tredjedeler av minstetiden før vedkommende kan innvilges permisjon, frigang eller overføring til mindre restriktive soningsformer. Når minstetiden blir utvidet vil dette tidspunktet forskyves, og forvaringsdømte med lange dommer må vente lenger før de kan søke om slike progresjonstiltak. Tilsvarende begrensning gjelder ikke for ordinære domssonere. De oppnår permisjonstid etter å ha sonet en tredjedel av straffen, men maksimalt fire år (og minst fire måneder). Når de har oppnådd permisjonstid kan de vurderes for overføring til fengsel med lavere sikkerhetsnivå eller overgangsbolig selv om de har en dom på over to år. En forvaringsdømt må derfor sone betydelig lenger før han er aktuell for slike progresjonstiltak. En domfelt som er idømt forvaring med minstetid på 14 år for eksempel, må sone minst 9,3 år før vedkommende kan søke om permisjon.

Departementet anså ikke dette momentet som et tungtveiende argument mot en økning av minstetiden. Det ble uttalt: «*Dersom det skulle anses å være behov for tilpasninger i regelverket for permisjon som følge av en økning av maksimal minstetid, kan det gjøres som en del av oppfølgingen av en lovendring.*»¹ Vi tenker at det hadde vært naturlig å vurdere om det er behov for tilpasninger i regelverket i forbindelse med dette lovforslaget, siden departementet nå foreslår å stramme inn kriteriet for å bli prøveløslatt. Etter utvidelsen av rammene for minstetid har kriminalomsorgen en snevrere adgang til å innvilge progresjonstiltak for noen av de forvaringsdømte enn tidligere. For overføring til mindre restriktive gjennomføringsformer er det dessuten som utgangspunkt en forutsetning at domfelte på forhånd har gjennomført noen permisjoner uten svikt, slik at tidspunktet for en mulig overføring forskyves ytterligere.

Terskelen for prøveløslatelse må også ses i sammenheng med kriteriene for forlengelse av forvaringen. Dersom skjønnsrommet for å nekte prøveløslatelse blir utvidet, risikerer man i større grad enn nå at forvaringsdømte blir løslatt uten å ha gjennomført utganger overhodet. En lengre inkapasitering vil ikke nødvendigvis senke tilbakefallsrisikoen, men i en del tilfeller bare utsette den. Det kan tenkes tilfeller der den forvaringsdømte ikke kvalifiserer for prøveløslatelse fordi den ikke vurderes som sikkerhetsmessig forsvarlig, men at vedkommende må løslates ved utløpet av tidsrammen fordi forvaringen heller ikke kan forlenges etter de strenge kriteriene som gjelder for forlengelse. Da vil den forlengede inkapasiteringen kun ha den funksjonen at den har resultert i en løslatelse helt uten oppfølging. I denne sammenhengen kan det vises til en lovreform som pågår i Finland. Der er ordningen med soning av hele straffetiden for farlige tilbakefallsforbrytere foreslått endret, særlig på bakgrunn av at lovgiver mener det er uheldig at denne gruppen domfelte blir løslatt med svært kort prøvetid.

5. Kort om de øvrige endringsforslagene

Departementet ber om synspunkter på om det er behov for å tydeliggjøre vilkårene for gjeninnsettelse ved brudd på fastsatte vilkår i loven. Vilråene for gjeninnsettelse ved vilkårsbrudd er nylig behandlet i to høyesterettsdommer. Det kunne kanskje av pedagogiske

¹ Jf. Prop. 96 L (2013-2014) pkt. 4.6.

årsaker være ønskelig at vilkårene fulgte klarere av lovteksten, men gjeldende rett fremstår ikke som uklar etter vår oppfatning.

Når det gjelder adgangen til å fastsette felles forvaringsstraff bemerkes at den adgangen allerede følger av straffeloven 2005 § 46. Dette styrker vårt inntrykk av at her har det gått for raskt, og at forslaget til lovendring ikke har vært undergitt den grundige forberedelsen det fortjener. Det er imidlertid kanskje hensiktsmessig at denne adgangen fremgår av bestemmelsen som hjemler idømmelse av forvaring, slik som foreslått.

Vi støtter forslaget til ny regel om varigheten av prøveløslatelse fra forvaring. På dette området er det behov for en avklaring, og det er et praktisk behov for lang prøvetid i en del saker, særlig til refusjonsordningen.

Det er også fornuftig etter vår vurdering å regulere nærmere den situasjonen som oppstår når retten fastsetter en frist for prøveløslatelsen, og det av ulike årsaker ikke er mulig å få en forsvarlig ramme for prøveløslatelsen på plass innen fristen. Imidlertid bør forslaget suppleres med mekanismer som hindrer kriminalomsorgen i å trenere prosessen. Slik forslaget fremstår nå er domfeltes forutberegnelighet i disse situasjonene ikke godt nok ivaretatt etter vår oppfatning.

Bergen 1. desember 2017

Terje Einarsen

Anne Marie Frøseth

Linda Gröning

Jørn Jacobsen

Marte Habberstad Mo

Jon Petter Rui

Ragna Aarli